

Nr 963

Av herrar Turesson och Björkman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 24, med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 6 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt.

I proposition nr 24/1968 föreslås Kungl. Maj:t bli bemyndigad att prägla de nuvarande en- och tvåkronorsmynten av kopparnickel. För närvarande och alltsedan 1873 innehåller dessa valörer en silverlegering som från och med 1942 bestod av 40 procent silver för att dessförinnan ha innehållit 80 procent silver. Under mycket lång tid tillbaka och givetvis även före 1873 har svenska mynt i höga valörer präglats av silver. Endast under speciella krissituationer med stark inflation, t. ex. under krigstillstånd, har den reguljära silvermyntningen ersatts med koppar och under senare tid med nickel. Huvudprincipen har sålunda varit att utge dessa valörer i silver. Departementschefens motiv för övergång till myntning av kopparnickel är de höjda silverpriserna på världsmarknaden, vars effekt säges kan bli att myntens silvervärde tenderar att överstiga dess namnvärde. Övergång till kopparnickelmynt är emellertid inte enda sättet att angripa de fördyrade silverpriserna. En angelägnare metod att sänka silverpriset måste vara att angripa penningvärdet. Att i stället övergå till billigare myntmetall kan förefalla vara en kapitulation inför en ofrånkomlig inflation.

I flera länder har silvermynt införts under senare år. Sålunda präglas i Frankrike från 1965 två valörer av silvermynt om 5 och 10 franc med 83,5 resp. 90 procent silver. I Finland präglas från 1964 enmarksmynt med 35 procent silver. Österrike präglar från 1958 fyra myntvalörer; 5 till 50 shilling med varierande silverhalt från 64 till 90 procent. Vidare må nämnas att Italien präglar ett 500 liremynt med 83,5 procent silver samt att Nederländerna även präglar silvermynt med varierande silverhalt från 64 till 72 procent.

Det bör uppmärksammas att flera av dessa länder har haft ett sämre ekonomiskt utgångsläge genom krig än vad som varit fallet i Sverige samt att de mynt som dessa länder infört har en silverhalt som i de flesta fall vida överstiger de svenska en- och tvåkronornas.

Ett rimligt alternativ vore att utbyta de nuvarande en- och tvåkronornas silverlegering mot samma metall som förekommer i de nuvarande 50, 25 och 10-öringarna. Kungl. Maj:ts förslag går emellertid ut på att enkronas-

myntet skall präglas av en metall bestående av ett inre skikt av ca 97 % koppar och 3 % nickel och ett yttre skikt av kopparnickel lik den som användes i de nuvarande nickelmynnten. Resultatet skulle bli att det inre kopparfärgade skiktet blir synligt i myntets kant. Efter några års cirkulation, då nickelöverdraget är nedslitet, torde dess värre hela myntet antaga kopparfärg och i praktiken vara ett kopparmynt så när som på 3 % nickel. Propositionens förslag ter sig därför motbjudande från estetisk synpunkt och torde för många människor vara en bekräftelse på den inflation som har förekommit och förekommer i vårt land. Människor har nämligen en vana att sätta myntets kvalitet och utseende i relation till penningvärdeförsämringen.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs,

1. att riksdagen måtte avslå proposition 1968: 24;
2. att under förutsättning att ovanstående hemställa inte vinner riksdagens beaktande, riksdagen för sin del måtte besluta att en- och tvåkronorsmynten må präglas i en metallegering bestående av 75 % koppar och 25 % nickel samt att Kungl. Maj:t må utforma härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 27 februari 1968

Bo Turesson (h)

Folke Björkman (h)
